

הרפורמה בחוק רישוי עסקים

חוק רישוי עסקים שנחקק בכנסת בשנת 1968 ותקנות רישוי עסקים (הוראות כלליות), תשס"א-2000, הינן הסמכות העיקרית המסדירה את פעילותם של העסקים במדינת ישראל.

חוק זה והתקנות נועדו להבטיח מספר מטרות לטובת הציבור הרחב, כאשר על כל מטרה מופקד המשרד הממשלתי האחראי בנושא . להלן רשימת מטרות חוק רישוי עסקים והמשרדים האחראים על כל אחת ממטרות החוק:

1. איכות נאותה של הסביבה ומניעת מפגעים ומטרדים – באחריות המשרד להגנת הסביבה;
2. מניעת סכנות לשלום הציבור והבטחה מפני שוד והתפרצות – באחריות המשרד לביטחון הפנים (משטרה);
3. בטיחות של הנמצאים במקום העסק או בסביבתו - באחריות משרד העבודה והרווחה;
4. מניעת סכנות של מחלות בעלי חיים ומניעת זיהום מקורות – באחריות משרד החקלאות ופיתוח הכפר;
5. בריאות הציבור, לרבות תנאי תברואה נאותים – באחריות משרד הבריאות;
6. קיום הדינים הנוגעים לתכנון ולבניה – באחריות אגף ההנדסה ברשות המקומית.
7. קיום הדינים הנוגעים לכבאות – באחריות המשרד לביטחון הפנים (כבאות).

מתוך רצון להקל את הנטל המוטל על בעל עסק ומתוך אמון מלא כי בעל העסק הינו אדם אחראי ובעל משמעת עצמית היכול ומסוגל למלא אחר הוראות התקנות בדבר התקנת ציוד כיבוי אש, יצרה **הרשות הארצית לכבאות** מסלול קצר ונוח, הנקרא **מסלול בתצהיר** . במסלול זה נכללים 115 פרטי רישוי.

במסלול זה, בעל העסק פונה לרשות המקומית ומבקש בקשה לרישיון עסק או חידוש בקשה. רשות הרישוי תסביר לבעל העסק אם העסק שלו נמצא במסלול בתצהיר ואם כן, שעליו לפעול על פי מסמכים המצורפים: חוברת הסבר והדרכה, מפרט אחיד עם הדרישות בנושא כיבוי ו- טופס תצהיר. בעל העסק מבצע את הדרישות בהתאם למפרט האחיד ומגיח לרשות המקומית את טופס התצהיר מאומת ע"י עורך דין . הרשות תנפיק רישיון עסק (במידה ונעשו יתר הדרישות של הגורמים המאשרים הנוספים), ללא צורך בסיור מקדים של גורמי הכבאות. רשות הכבאות תבצע במשך תקופת הרישיון בדיקות מדגמיות בעסקים בכדי לבחון את עמידות בעל העסק בתנאי התצהיר. כל ההנחיות ליישום מסלול בתצהיר והפנייה לחוברת הדרכה על מסלול בתצהיר נמצאים בקישור זה.

מדינת ישראל מקדמת ומיישמת בשנים האחרונות רפורמה בתחום רישוי עסקים, שמטרתה לשפר וליעל את הליכי רישוי העסקים ולהקל ככל הניתן על בעלי עסקים ועל המעוניינים לפתוח עסקים חדשים.

זאת, תוך כדי הקפדה על המשך הפיקוח על העסקים על-מנת להבטיח את מטרות חוק רישוי עסקים.

להלן עיקרי הרפורמה:

1. יצירת מפרט אחיד של התנאים והמסמכים הנדרשים לצורך קבלת רישיון עסק ממשרדי הממשלה נותני האישור, אשר יפורסם באינטרנט. המפרט האחיד

יאפשר למעוניינים להקים עסק לדעת מראש מה נדרש מהם וימנע מצב של חוסר אחידות בדרישות או של סתירות בדרישות של נותני אישור שונים –

מפרט אחיד ארצי.

2. העלאת המסמכים, התנאים, המדיניות והדרישות של רשויות הרישוי המקומיות (עיריות, מועצות אזוריות, מועצות מקומיות) מסוגי עסקים מסוימים לאתר

האינטרנט של הרשות, כך שהמעוניינים להקים עסק יוכלו לדעת מראש מה נדרש מהם ואילו מגבלות מטילה רשות הרישוי על עסקים מסוגו – **מפרט אחיד**

רשותי.

3. אפשרות להגיש **השגה** לגורם הנוגע בעניין (הן נותני אישור והן רשות רישוי) על סירוב לתת לו רישיון או שלילת רישיון ועל תנאי שהוצב לבעל עסק או

מבקש רישיון עסק (לרבות תנאי המופיע במפרט האחיד ולמעט תנאי שנקבע בחיקוק)

על מנגנון ההשגה לאחד או יותר מנותני האישור ניתן ללמוד מעיון באתר האינטרנט של כל אחד מנותני האישור (על פי הקישור שמופיע בתחילת מסמך

זה).

מנגנון ההשגה של מועצה אזורית אלונה הוא כלהלן:

תוך 45 יום, מיום שקבל סירוב או תנאי שלגביו רוצה להגיש השגה, ימלא בעל עסק את "טופס הגשת השגה" (טופס 9 [בתקנות רישוי עסקים](#)), יגיש אותו

לאחר תשלום האגרה הנקובה בתקנות, למחלקת קידום ורישוי עסקים ויצרף לטופס הגשת השגה את כל המסמכים הנדרשים

(הרישיון, ההיתר הזמני, ההיתר המזורז או הבקשה לקבלתם והדרישה או החלטה שעליה מוגשת ההשגה וכן כל מסמך נוסף הנוגע לעניין).

ההשגה תדון על ידי היועץ המשפטי של המועצה ומנכ"ל המועצה, תוך התייעצות עם הגורם המקצועי במועצה בגינו הוגשה ההשגה.

החלטה תימסר למשיג תוך 30 יום, מיום קבלת טופס ההשגה ברשות.

4. הליך **רישוי מזורז** לעסקים שהסיכון הנשקף מהם קטן, במסגרתו מבקש הרישיון מגיש מראש את המסמכים הנדרשים ומצהיר על עמידתו בתנאים הנדרשים ויכול להתחיל לפעול תוך כחודש מהגשת הבקשה לאחר קבלת היתר מזורז מרשות הרישוי. את כל ההסברים על מסלול הרישוי המקוצר ניתן למצוא [באתר של משרד הפנים](#).
5. אפשרות **להטיל קנסות** על עסקים שאינם מקיימים תנאי מתנאי רישיון העסק.
6. **עודכן הצו (צו רישוי עסקים) (עסקים טעוני רישוי-2013)** הקובע את העסקים טעוני הרישוי, כך שלסוגי עסקים רבים הוארכה תקופת הרישוי (ולאחרים קוצרה במקרים בהם מאפייני העסק מחייבים זאת), בוטל הצורך ברישיון עסק לחלק מהעסקים, ובוטל הצורך באישור של חלק מנותני האישור, הכול במידת האפשר.

מהו צו רישוי עסקים

חוק רישוי עסקים הסמיך את שר הפנים לפרסם [בצו רישוי עסקים \(עסקים הטעונים אישור\), התשע"ג – 2013](#) את כל סוגי העסקים החייבים ברישיון עסק, זאת בהתייעצות עם יתר השרים האחראים על מטרות חוק רישוי עסקים.

סוגי העסקים שאינם נכללים בצו – אינם חייבים ברישיון עסק, כך לדוגמא חנות בגדים, משרד עורכי דין, מרפאה ועוד.

כ-200 סוגי עסקים נקבעו בצו כמי שחייבים ברישיון עסק והם נקראים **"פריטי רישוי"**. לכל אחד מהם **מספר נפרד** בצו.

פריטי הרישוי מסווגים תחת 10 קבוצות משנה:

קבוצה 1 – בריאות, רוקחות וקוסמטיקה.

קבוצה 2 – דלק ואנרגיה.

קבוצה 3 – חקלאות ובעלי חיים.

קבוצה 4 – מזון.

קבוצה 5 – מים ופסולת.

- קבוצה 6 – מסחר ושונות.
- קבוצה 7 – עינוג ציבורי, נופש וספורט.
- קבוצה 8 – רכב ותעבורה.
- קבוצה 9 – שרותי שמירה ואבטחה, נשק ותחמושת
- קבוצה 10 – תעשייה, מלאכה, כימיה ומחצבים

המפרט האחיד

מטרתו של המפרט האחיד היא לפרט את התנאים והמסמכים הנדרשים על ידי משרדי הממשלה **נותני האישור** ועל ידי **רשות הרישוי** (עירייה, מועצה מקומית או מועצה אזורית) לגבי כל סוג עסק טעון רישוי. במסגרת המפרט האחיד מפורטים גם תנאים ומסמכים הנדרשים מבעל עסק לפי דברי חקיקה שונים (המכונים הוראות לצד המפרט האחיד), אשר חשוב לציין שהם מחייבים אף אם לא פורטו. ישנם סוגי עסקים, מורכבים במיוחד, להם אחד או יותר מנותני האישור רשאים שלא לפרסם מפרט אחיד או לפרסם מפרט אחיד חלקי בלבד, ולדרוש תנאים ומסמכים שאינם מפורטים במפרט האחיד. תנאים חדשים שנקבעו לעסק, במפרט האחיד, יחולו לגבי עסק קיים, שלוש שנים לאחר מועד פרסום המפרט או החל ממועד חידוש הרישוי, לפי המוקדם מביניהם, אלא אם נקבע אחרת במפרט. לגבי עסק שבמועד פרסום המפרט טרם קיבל רישוי יחולו כל תנאי המפרט. את המפרטים האחידים של נותני האישור, שאושרו ופורסמו, ניתן למצוא [באתר ממשל זמין – משרד הפנים](#).

בהתאם לסעיף 37ג. לחוק רישוי עסקים מפרסמת בזאת מועצה אזורית אלונה את המפרט האחיד הרשומי.

המסמכים הנדרשים מטעם רשות רישוי לפי סעיף 6ד, התנאים הנדרשים מטעמה לפי סעיף 7 וכל החלטה או הוראה אחרת מטעמה לפי חוק זה לעניין סוג מסוים של עסקים, לרבות החלטות לפי סעיפים 2א, 8 ו-8א, וחוקי עזר לפי סעיף 11ג, בכל הנוגע לעסקים הכלולים במפרט האחיד, יפורסמו באתר האינטרנט של רשות הרישוי.

רשות הרישוי לא תדרוש מסמכים ותנאים כאמור בסעיף קטן (א) שאין פרסום לגביהם באתר האינטרנט.

המפרט האחיד הרשותי של מועצה אזורית אלונה מפורסם בזאת כחלק ממרכיבי הרפורמה הארצית ברישוי עסקים, ועל מנת לשפר ולהקל ככל שניתן על בעלי עסקים/ יזמים, תוך פיתוח סביבה עסקית תומכת וחיובית לבעלי העסקים / יזמים ומתן שירות הטוב ביותר במסגרת הליך רישוי העסק.